

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 24. julija 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 87.

Angleži o sanaciji Poljske.

Angleži so poslali na Poljsko finančnega strokovnjaka Hiltona Younga, ki se je tam mudil tri mesece. O svojih opazovanjih je napisal spomenico, ki obsega 70 strani. Navaja vse podrobnosti in pravi, da je vzrok finančnih težav popolna desorganizacija države in pa nespretnost poljske politike, ki ni znala delov svoje države spojiti. Ko jih je tako malo okregal, govori o možnosti sanacije in pravi, da je odvisna od treh momentov.

V prvi vrsti se mora poljski narod navaditi na davke, vzgojiti se mora čut odgovornosti in finančni uradniki morajo biti svoji nalogi bolj kos. Če bodo ti trije pogoji izpolnjeni, potem bi že šlo. Poljska ima veliko naravnih zakladov in bogate industrijske naprave. Ljudstvo je pridno in ima delo rado. Poljska nima inozemskih dolgov in mirovne pogodbe ji ne nalagajo nikakih odškodnin. Vse to pride poljskemu finančnemu gospodarstvu prav in bi moralo sanacijo olajšati. Nasprotno je pa na Poljskem malo denarja in država nima kredita. Poljski denar tudi doma ne najde dosti zaupanja. Dvigniti bi se morala carina, dvigniti bi se morali davki in davki bi se morali tudi res vplačevati. To sta dva glavna predpogoja. Šele potem je mogoče misliti na inozemsko posojilo. Prav pride Poljakom tudi močni državni čut.

Young računa, da bi mogla dobiti Poljska na leto kvečjemu 860 milijonov zlotov dohodkov (zlot = mirovni frank). Izdatki bi se morali torej na to vsoto znižati in ne bi smeli znašati na mesec več kot 75 milijonov zlotov. Seveda bi se moralo vplačevanje davkov vse drugače urediti. Drugo sredstvo bi bilo izboljšanje železniškega sistema. Proste karte naj se odpravijo; dosedaj sta imela uradništvo in armada v tem oziru nekako rezervatno pravico. Osebnih in tovarniških tarif naj se zvišajo. Državna finančna uprava naj prevzame pošto, brzojav, državno tiskarno, municijske tovarne. Državna zdravilišča, državne tovarne, vodovodi in udeležba države na industrijskih podjetjih naj se oddajo v najem ali pa naj se prodajo.

Ustanovi naj se kreditna banka, a državi ne sme dajati kreditov. Poljska se mora sicer truditi, da dobi inozemsko posojilo, a se mora obenem tudi potruditi, da dobi denar doma in dobi notranje posojilo. To posojilo naj se opira na zlato vrednost, termin naj bo kratek, obresti visoke. Šele ko bo Poljska z lastnimi sredstvi premagala sedanje finančne težave, sme misliti na inozemsko posojilo. Ko ga dobi, mora pa za njegovo varnost tudi vse narediti in, če bi bilo treba, zastaviti na primer poljske železnice. Young priporoča tudi inozemski privatni kapital, pod istimi pogoji. Zgled za garancije je Avstrija. Inozemski upniki bi zahtevali tudi kontrolo in Poljska bi jo moralo v najskrajnem slučaju dopustiti.

Tako Young. Njegova izvajanja so rekapitulacija tega, kar so svetovali že drugi. Vsi pravijo, da drugače ne gre.

Proti krošnjarstvu.

Veliki župan g. dr. Pirkmayer je izdal na vse srezke poglavarje okrožnico, katere prepis so dobili tudi vsi člani deputacije, ki se je, kakor smo poročali v »Trg. listu« št. 85, predstavila g. velikemu županu ter mu vročila obširno spomenico glede krošnjarstva. Hvaležni

smo g. velikemu županu za njegov energičen ukrep in upamo, da ne bo brez uspeha. Okrožnica se glasi:

Štev. 915-3. Maribor, dne 16. julija 1924. Vsem gg. srezkim poglavarjem. Množe se pritožbe, da srezki poglavarji ne posvečajo dovoljne pažnje prepotrebni omejitvi krošnjarstva ter se v predmetu izdani predpisi Ministrstva za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, ne uvažujejo. Zato vabim g. srezkega poglavarja, da ponovno pregleda sledeče okrožnice, katere je razposlal oddelek ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani: 1. št. 6291-20 z dne 3. avgusta 1920; 2. št. 3498-21 z dne 19. maja 1921; 3. št. 7240-21 z dne 18. oktobra 1921; 4. št. 7840-21 z dne 13. novembra 1921; 5. št. 1010-24 z dne 19. februarja 1924; 6. št. 1147-24 z dne 28. februarja 1924. Novih krošnjarskih dovoljenj naj se sploh ne izdaje ter je v ozirovrednih izjemnih slučajih predložiti tozadevni spis semkaj v pogled pred izdajo krošnjarske knjižice. Opozarjam še posebej, da je okraj mariborske oblasti smatrati za obmejne kraje v smislu § 11. krošnjarskega patenta ter je dovoliti krošnjarenje v sporazumu s finančno okrajno oblastjo le onim krošnjarjem, ki v dotičnem kraju stalno prebivajo. Opozarjam tudi na § 12 krošnjarskega patenta, ki omejuje krošnjarenje na blago inozemskega izvora. Manufakturno blago je skoro izključno inozemskega izvora ter ne more biti pri nas predmet krošnjarenja. V splošnem bo tedaj sploh vsako vidiranje krošnjarskih knjižic odrediti ter delati izjemo le v slučajih, na katere se nanaša okrožnica št. 7840-21 z dne 13. novembra 1921. V tem slučaju mora krošnjar dokazati, da je zadostil davčnim obveznostim, na kar je strogo paziti. — Prepovedujem, da bi viza izdajali pisarniški nameščenci, kakor se je doslej prakticiralo, temveč odredjam, da je izjemen slučaj vidiranja izključno pridržan odločitvi in podpisu uradnega predstavnika. O vsakem izjemnem vidiranju je treba istočasno poročati pozivno na to odlok semkaj. (Ime, bivališče, krošnjarski dokument, vrste blaga, doba viza). Končno še naročam, da izdate takoj potrebna navodila radi kontrole na orožništvo oziroma policijske organe in občine, ker je treba za vsako ceno preprečiti, da bi se še nadalje vršile potom krošnjarstva zlorabe, katere so zlasti ob meji na dnevnem redu. — Ta odlok naj prečitajo proti podpisu vsi gg. konceptni in pisarniški uradniki, ker sem primoran v bodoče kršenje istega obravnavati disciplinarno. Prejem odloka mi blagovolite potrditi ter vposlati prepis odredb v smislu predzadnjega odstavka. — Veliki župan: dr. Pirkmayer s. r.

Uspehi italijanske finančne politike.

Italijansko finančno ministrstvo je izdalo pred kratkim knjižico, v kateri razpravlja finančni minister De Stefani o uspehih finančne politike v letih 1922—1924, natančno od novembra 1922 do februarja 1924. Glede davkov so gledali na večjo enotnost, enostavnost in pa na odpravo neenakega obdavčenja. Število ljudi, ki plačuje dohodninski davek, se je dvignilo od 600.000 na 700.000; s tem, da so raztegnili dohodninski davek na kmetijstvo, pa na 1.250.000. Obenem so pa odpravili dedinski davek v okviru rodovine in so tuji kapital oprostili dohodninskega davka. Zgubili so na ta način 180 milijonov lir, a so zgubo izenačili z višjimi davki na alkohol. Prej je bilo 10 vrst dohodninskega davka, sedaj so samo še štiri. Carino na moko, sladkor, klavno živino,

zmrznjeno meso, polenovko, losos, umetna gnojila in kurivo so deloma odpravili, deloma pa znižali. Za davčne pribitke občin in provincij so določili najvišji znesek.

Pri izdatkih so zelo varčevali. Izdatke za 1923/24 so znižali za 1596 milijonov lir. Samo pri železnica so prihranili 280 milijonov lir. Ti prihranki so omogočili zvišanje za druge izdatke. Tako so podpora za vojne pohablence podvojili in jo določili na letnih 1500 milijonov lir. Na novo so ustanovili zračno brodogradnjo. Za važna pristanišča so določili večje zneske. Prav posebno so pazili na javna dela na Siciliji in v Kalabriji in mislijo izdati zanje tekom več let 1750 milijonov lir. Poročilo omenja tudi velikansko podporo za Reko in Zader; kolikor vemo, te podpore omenjeni dve mesti nista posebno čutili. Železnico in telefon bodo dali industriji v najem, a ne prej, dokler ne bo doseženo ravnovesje v gospodarstvu. Ker se je pri telefonu to že doseglo, se bo omenjena predaja v kratkem izvršila, do čim bo treba pri železnica čakati.

Deficit v proračunu za 1922/23 je znašal 3029 milijonov, je bil torej za celo milijardo nižji, kakor ga je pa prejšnji zakladni minister pričakoval. Deficit v prvih osmih mesecih 1923/24 znaša samo še 105 milijonov lir. Dolg Južni železnici v znesku 761 milijonov lir je plačan. Upoštevajoč vse skupaj, pravi finančni minister, se je premoženjski položaj Italije izboljšal v osmih mesecih za 70 milijonov lir.

All res ni smeti uveljavljati na razpravi prigovorov, kateri niso uveljavljeni v tridnevnem roku z ugovori zoper menično plačilno povelje?

Menični promet se je začel prebujati iz svojega vojnega in poprevarnega mrtvila in je le naravno, da so se tudi zopet pričeli menični spori pred trgovinskimi sodišči.

Kakor znano, je po § 557. civ. proc. reda možno izposlovati temeljem menice, ki ima vse, kar je potrebno za veljavnost, in zoper koje pristnost ni pomislekov, ako se predložijo menica in morda še potrebne listine (protest, povratni račun) v izvirniku, od sodišča menični plačilni nalog, da ima toženi menični dolžnik plačati v nepodaljšljivem roku treh dni menični dolg z izkazanimi pripadki ter stroški menične tožbe. To je najkrajša pot do izvršilnega naslova, kajti četrti dan je moči že rubiti.

Proti meničnemu plačilnemu nalogu ni pravnega leka (v ožjem smislu) do rekurza glede prisojenih pravnih stroškov. Kdor hoče pobijati nalog v sami stvari, mora v istem nepodaljšljivem roku treh dni, po dnevu vročitve računajoč, vložiti pri sodišču svoje »ugovore«, na kar se razpiše sporna usna razprava, sprejmejo dokazi in izda razsodba, da se obdrži plačilni nalog v veljavi ali pa da se razveljavi.

Podaj pa se vprašanje, ali sme toženelec na tej sporni razpravi tožbene mu zahtevku kaj prigovarjati, česar ni bil prigovarjal v »ugovorih«; ali je marveč dolžan, da že v »ugovorih« navede prav vse, kar ima prigovarjati plačilnemu nalogu oziroma tožbene mu zahtevku.

a) Sodna praksa v bivši državi.

Praksa sodišč bivše države, kateri smo pripadali, je zavzela slednje, ozko stališče in izrekla, da je v meničnih sporih izključeno, da bi po navedenem roku treh dni dolžnik na novo

kaj prigovarjal, česar ni ugovarjal v pravočasnih ugovorih. Tako je izključila, da bi toženelec prigovarjal tožitelju na razpravi, da mu je menico podpisal samo za uslugo. V drugem primeru je toženelec svoje ugovore oprl na prigovor zviščnosti; na razpravi pa je vpogledal izvirno menico in je sprevidel, da je bila menica udomljena in imenovan udomljenec, pa da je bil ta udomilni zaznamek prečrtan, a to ni bilo razvideti iz prepisa menice, katerega je dobil od sodišča s tožbo in plačilnim nalogom vred. Zaman je na razpravi prigovarjal, da je menica prejudicirana, ker ni bil napravljen protest radi plačila pri udomljencu, in je radi tega po čl. 43., 2. odstavku meničnega reda tudi njegova (akceptantova) menična pravna zaveza ugasnila. Še huji je pa tretji primer. Šele na razpravi je bilo tožencu, ki je bil res sprejel neko menico za isto vsoto, katere se je iztoževala, mogoče, da je vpogledal izvirnik in tedaj je ugotovil, da je na iztoževani menici njegov podpis ponarejen. Prigovarjal je torej, da je menica nepristna, češ da je ni podpisal ter je ponudil o tem dokaz po primerjavi tega podpisa z njegovimi pristnimi podpisi in po zaslišanju strank. Toda ta prigovor ni bil pripuščten, češ da bi ga bil moral toženelec uveljaviti že z »ugovori«; odklonjeni so bili seveda tudi dokazi o nepristnosti podpisa in toženelec je bil obsojen, ker ni obveljalo to, kar je bil prigovarjal v »ugovorih«, na plačilo iz menice, katere nikoli podpisal ni! Tako se je na glavo postavilo temeljno načelo meničnega prava, da je iz menice dolžan le, kdor jo je podpisal. Tako je ob veljavo tudi temeljno načelo našega civilno-pravnega reda v § 179., da smejo stranke do konca usne razprave navajati nove, na predmet te razprave nanašajoče se dejanske trditve in nova dokazila, kar ima namen, zagotoviti ovedbo resnice in pripomoči pravici do zmag, ki naj radi oblike ne trpi škode. Tako novo navajanje je omejeno v istem § 179. samo s tem, da ga sme sodišče izreči za nedopustno le, ako se nove navedbe in novi dokazi poprej niso navedli očitno z namero, da bi se pravda zavlekla, in ako bi se znatno zakasnila rešitev pravde, da se jih pripusti. Ali to je le umestna izjema od gornjega pravila.

Utemeljuje pa se to ozko stališče nastopno:

»Po § 557. civ. pr. reda mora tožitelj predlagati naj se izda tožencu nalog, da plača v nepodaljšljivem roku treh dni menični dolg s prispevki ali pa da oglašuje proti temu svoje ugovore. Na nadaljnje postopanje je upotrebiti predpise §§ 550. do 554. civ. pr. r. — § 552., 2. odstavek pa določa, da je prepozno vložene ugovore zavrniti brez razprave, in 3. odstavek dodaja, da je o ugovorih, podanih o pravem času, določiti v kolikor moči kratkem času narok za usno sporno razpravo. Potemtakem morejo le v zasilnem roku § 557. civ. pr. r. podani ugovori biti predmet razpravi. Ako je že ugovore, ki niso bili vloženi v tem zasilnem roku, zavrniti brez razprave, se pravni nazor, da mora sodišče upoštevati tudi ugovore, ki se podajo po tem roku na usni razpravi, ne da združiti s temi zakonitimi predpisi in z bistvom meničnega postopka. Te določbe, ki so posebej za menične spore izdane, izključujejo uporabo § 179. c. pr. r., ker se more v menični pravdi tožiteljeva pravica, formalizirana s plačilnim nalogom, pobijati samo z ugovori, podanimi v tridnevnem zasilnem roku. — Pod »ugovori« pa ni razumeti samo pravnega spisa; ratio le-

giš, ki terjatvam, katere se opirajo na verodostojne listine in na menice, v posebni meri pogoduje s tem, da jim dovoljuje takojšnjo prisojo, daje marveč sklepati na to, da je treba razumeti pod ugovori bistvene prigovore, katero hoče toženec v formalnem kakor tudi v materialnem pogledu uveljavljati zoper tožiteljevo zahtevo. — Ako je pa bil toženec brez lastne krivde zadržan, da poda svoj ugovor pravočasno, je bila in je njegova stvar, da stavi v osemnedevnem roku § 555. civ. pr. r. predlog, da se mu dovoli postavitev v prejšnji stan in da hkratu poda dodatek k svojim ugovorom. Ob vsakem drugem tolmachenju pravnih propisov bi toženec samovoljno mogel podaljšati zasilni rok treh dni do konca ustne razprave.

Pač pa tudi po tem mnenju tožencu ni zabranjeno, da do konca ustne razprave navaja nova dejstva in dokaze v svrhu izvedbe pravočasno že uveljavljenih ugovorov.

(Konec prih.)

Mednarodni bombažni trg.

V začetku junija je označilo ameriško poročilo množino bombaža za 5½% manjšo kakor ob istem času lanskega leta. To bi bila sploh najnižja številka dosedaj. In tembolj se nam to čudno zdi, ker je z bombažem kultivirana ploskev za 4% večja kakor lani. Če ne bo boljše, pravi Amerikane, bo bombaževa industrija vsega sveta v precej nerazveseljivem položaju. Že lanska letina je bila za dva milijona bal manjša kakor je pa znašala poraba bombaža v prejšnji seziji, in kljub temeljiti utesnitvi industrije je zelo dvomljivo, če bo mogoče rešiti kak preostanek surovega bombaža v novo kampanjo. Pa je imela sedaj potekajoča sezija še prebitek 2½ milijona bal na razpolaganje. Ameriški bombažarji z bombažem kultivirani areal povečajo ali zmanjšajo, kakor to zahteva trg. Ta način se menda ni obnesel. Produkcija bombaža 1. 1920. je bila iredno velika in je prepustila letu 1921. namesto navadnih treh do štirih milijonov bal kar prebitek devetih milijonov; cena bombaža je padla pod 11 centov (cent = ena stotinka dolarja) za funt (0.45 kg). Zato so farmerji leta 1921 areal za 30% zmanjšali. Prišel je zraven še bombaževi črv in obojnemu prizadevanju se je posrečilo znižati pridelek za 40%; bil je najmanjši v zadnjem četrstoletju. Ker je bilo pa še od prej devet milijonov bal na razpolago, je bilo za leto 1922 še zmeraj pet milijonov bal preostanka. Od tedaj naprej je bilo zmeraj slabše. Sorazmerno temu položaju je cena bombaža danes za 750% višja kakor je bila povprečno leta 1914 in skoro trikratni do štirikratni povprečnik leta 1911—1913.

Visoka cena pa poljedelstvu v celoti ni koristila, ker nekateri farmerji niti toliko ne pridelajo, da bi krili vsaj svoje stroške. Zato jim je veliko na tem, ali bo pridelek kljub omenjene-

mu poročilu vendale boljši. Zavisno je to od vremena, zelo pa tudi od omejitve bolezni, ki jo povzroča bombaževi črv. Ameriški poljedelski oddelek poroča, da letos črv ne razsaja tako kakor je lani, a žalibog ga je dosti v Teksasu, ki je med najvažnejšimi producenti bombaža.

Cena bombaža je šla v zadnjem času nazaj, kar nikakor ni skladno z uradno objavo o žetvi, koja objava je ja bolj neugodna, kakor so jo pričakovali najhujši pesimisti. Navajajo več vzrokov: realizacijo špekulacije, izredno slabo bombažovo kupčijo v Ameriki (nekateri tovarne so delovni čas skrajšale, nekatere pa sploh z obratom prenehale in so delavce odpustile) itd. Tudi angleška bombaževa industrija ima slabe čase, a ni pesimistična. Tolažijo se s skorajšnjo razjasnitvijo političnih razmer v Evropi in vstric z njo s splošnim zboljšanjem gospodarskega položaja.

Deset važnih odkritij v zadnjih stoletjih.

Med odkritja, ki so v zadnjih stoletjih revolucionarno vplivala na splošno naziranje človeštva, ki so do tedaj neomajne nauke popolnoma ovrgla, spadajo brezdvomno:

1. Da je zemlja okrogla. Splošno mnenje je prevladalo dotle, da je zemlja ploščata kakor mlinec. Že stari Grki so kot teorijo razlagali misel, da je zemlja okrogla, toda šele v petnajstem stoletju je človeštvo sprejelo to trditev za neoporečno resnico.

2. Da je solnce središče našega kozmičnega sistema. To je dokazal Kopernik v svojem delu: »De revolutionibus orbium«, ki je bilo izdano v letu 1542.

3. Da je gravitacija ali privlačnost splošna. Angleški učenjak Izak Newton je leta 1682. dokazal, da vsak delec tvarine, pa naj bo še tako majhen in naj bo iz česarkoli, privlačuje drugo katerokoli tvarino nase. Moč njegove privlačnosti je odvisna od njegove velikosti, namreč od velikosti njegove gostote in mase in od razdalje med njim in tvarino, ki jo privlačuje.

4. Da so zvezde solnce. To je dokazal Viljem Herschel, ki je živel od leta 1738. do leta 1822.

5. Da je vsa tvarina v vesoljstvu sestavljena iz atomov. To je stara teorija, katero je pojasnil in potrdil John Dalton (1726—1797).

6. Da je zemlja stara milijone let. Znanstvenika James Hutton (1726 do 1797) in Abraham Gottlob Werner (1750—1817) sta dokazovala to teorijo, njun naslednik Lyell (1797 do 1875) jo je pa dokazal neizpodbitno.

7. Da eter omrtvi bolečine pri kirurških operacijah. To je dokazal na 16. oktobra 1846 dr. Viljem T. G. Morton v generalni bolnišnici v ameriškem mestu Bostonu. To je bilo eno največjih odkritij tedanjega časa.

8. Da energije ali sile ni mogoče ustvariti niti uničiti. Zakon ohranjanja energije, ki ga je bilo mogoče pojasniti samo z daljšo razpravo, sta odkrila Anglež Joule (1818—1889) in Nemec dr. Julij Robert von Mayer (1814—1878). Mnogi znanstveniki so to idejo razvili in jo dokazali. Med slednjimi so imena učenjakov Colving, Mohr in Helmholtz.

9. Da so se višje živali razvile iz nižjih oblik življenja. Prvi je postavil

to teorijo angleški naravoslovec Charles Robert Darwin (1809—1882). Tik za njim je znanstvenik Alfred Russel Wallece (1822—1881). Njun predhodnik je pa bil Jean Baptiste Lamarck (1744—1829).

10. Da mikroorganizmi (bakterije) povzročajo bolezni in razpadanje organskih tvarin. Na čelu te resnice stoji ime velikega francoskega učenjaka Louisa Pasteurja (1822—1895).

* * *

Trgovina.

Za uvoz ogija v Italijo se zanima neka tvrdka v Italiji. Njen natančnejši naslov je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na razpolago.

Statistika konkurzov in poravnav na Češkoslovaškem. Po poročilu češkoslovaškega državnega statističnega urada je bilo v mesecu juniju 1924 v češkoslovaški republiki napovedano 47 konkurzov. Od teh odpade 23 na Češko, na Moravsko in Šlezijo 11, na Slovaško 11, na Karpatorusijo 2. Aktiva in pasiva se v 24 slučajih niso ugotovila. V ugotovljenih 23 slučajih so znašala aktiva 12,364.643.28 Kč, pasiva 22,672.283.89 Kč. V mesecu juliju se je otvorilo 147 poravnalnih postopanj. Aktiva in pasiva se v štirih slučajih niso ugotovila. V ugotovljenih 143 slučajih so znašala aktiva 26,077.750.52 Kč in pasiva 56,450.520.10 čl. kron.

Rusko-poljska konzularna konvencija. Podpisana je bila v Moskvi te dni konzularna konvencija Poljske. Prva te vrste, sklenjena od zveze sovjetskih republik.

Industrija.

Konferenca mlinske industrije. V Zagrebu so imele pretekli mesec zborovanje mlinske industrije. Ugotovili so, da je mlinska industrija naša najvažnejša industrija in da je zato treba njenemu razvoju prav posebno pazno slediti. Jugoslovanski mlini so med vojsko in nekaj časa tudi po vojski delali s polno kapaciteto, dočim delajo danes po večini samo z 20 do 30% kapacitete. Cilj zborovanja

rovanja je bil ta, kako bi bilo mogoče dobiti izhod iz sedanje krize, odstraniti ovire razvoja in dvigniti mlinsko industrijo na tako stališče, ki ji spričo njene važnosti v našem gospodarstvu pritiče. Eno najvažnejših vprašanj je voznina za dovoz žita v mline in za dovoz moka v pasivne kraje. Saj je znano, da pride ameriška moka v Dalmacijo bolj poceni kakor pa vojvodinska. Vlada je znižala voznino za 40%, a mlinarji pravijo, da je to še vse premalo za rešitev krize. Pravtako je vlada znižala izvozno carino, pa vseeno zunaj v svetu ne moremo konkurirati; inozemska konkurenca je prehuda. Industriji nasvetujejo, naj bi se vlada pri sklepanju trgovskih pogodb na to ozirala in zagotovila našemu žitu možnost izvoza. Na zborovanju, ki so mu prisostvovali tudi odposlanci trgovskega in prometnega ministrstva, so živahno razpravljali tudi o carinski politiki in so rekli, da je njena nestalnost ovirala reden izvoz in povzročila izgubo tujih odjemalcev. Ogrska in Rumunija sta znali to nestalnost izborna izrabiti v svojo korist. Kupci so se sedaj navadili na ogrsko in rumunsko žito, čeprav ni ne boljše in ne cenejše. Obenem prosi mlinska industrija merodajne činitele, naj ji dovolijo vsaj v času žetve dvanaesturni delavnik, da pride naša moka prva na inozemske trge. — Tajnik centrale industrijskih korporacij je sestavil statistične podatke o našem izvozu in o izvozni carini zadnjih let, in bomo najvažnejše tukaj navedli.

Izvoz.

Prva številka pomeni vagone, druga pa dinarje v tisočih.

	1920	1921	1922	1923	1. četrtletje 1924
Pšenica	4.159; 111.666	4.707; 151.177	2.457; 116.468	10.019; 391.370	586; 23.000
Koruzna	10.960; 136.759	31.726; 316.329	1.146; 42.807	10.215; 333.713	3246; 93.090
Pšen. moka	2.726; 94.305	2.999; 128.466	2.271; 136.284	3.824; 233.188	400; 22.000
Otrobi	1.490; 8.811	1.011; 6.321	495; 11.884	448; 10.027	120; 2.277

Izvozna carina.

	2. 10. 1921	17. 7. 1922	1. 8. 1922	24. 8. 1922	22. 8. 1923	10. 6. 1924
Pšenica	20	30	50	150	30	20
RŽ	20	30	50	150	30	20
Koruzna	—	—	—	150	20	10
Pšenična moka	—	—	20	110	25	8
Pšenični zdrob	—	—	20	110	20	8

TA ZNAK

jamči za kakovost in radi tega hitro razprodajo v Vaši trgovini! Ne zamudite izpopolniti Vaše zaloge »ZLATOROG« mila točno in pravočasno!

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Solnce je že davno zašlo, ko se je baron vrnil iz mesta na dom svojih očetov. Mesec je razsvetljeval njegovo domačijo, tiho in mirno je bilo naokrog. Tih in bled je bil tudi on, ki se je pripeljal na vozu. Hladnokrvno je pogledaval okoli sebe in vesel je bil, da ni dan, da ne vidi domačega krova v svetlobi solnčnih žarkov. Skušal je obrniti svoje misli v bodočnost, ki naj bi bila lepša kot sedanost. Želel je, da bi videl na posestvu svojega sina, srečnega, brez neznosnih skrbi za denar, ki mučijo sedaj njega, in stavil vse upanje na novoustanovljeno tovarno.

Voz je pridrdral pred hišo. Stopil je z voza in segel v žep po napolnjeno listnico z denarjem. Skušal se je delati veselega in prijaznega, toda čutil je v srcu, da je nekaj tujega med njim in ženo ter hčerko. Streslo ga je po vsem telesu, če ga je pogladila

mehka roka njegove hčerke in ljubeznivega pogleda svoje žene ni mogel prenesti. Trudnih korakov je stopal proti tovarni, a ko je zagledal na pročelju stavbe napis svojega imena, ga je zbudilo in pogled je povesil k tlom.

Okoli njega pa je vladalo veselje. Delavci so nazdravljali svojega gospodarja in vaška godba je vabila mladino na ples. Zasvirala je tudi znano koračnico izza vojaških časov, ko je služil še kot častnik pri svojem regimentu. Spomnil se je pri tem svojega starega vojaškega poveljnika, ki ga je ljubil kot očeta. Spomnil pa se je tudi na nekega nesrečnega tovariša, ki je prišel pred sodbo, ker je lahkomišelnost prelomil svojo moško častno besedo. Odšel je naglih korakov v svojo sobo. Srečen je bil, da ni videl več tovarne in ne pogledov svoje žene. Premetaval se je na ležišču in slišal vsak udarec ure in pri vsakem udarcu si je mislil: To, kar je pred leti storil mladenič, je napravil sedaj sivolasi mož. Spanec ni zatisnil nesrečnežu oči, ker je prelomil svojo častno besedo.

V.

Pomlad se je vrnila zopet v deželo, ko je bil Anton zopet odpoklican v trgovino. Pozimi je moral veliko prestatiti in pretrpeti.

»O kateri uri pa pride?« je vprašala Sabina svojega brata.

»S prihodnjim vlakom, prav kmalu!« ji odgovori brat.

Sabina je vzela ključe in odhitela zapovedovat poslom, da bo o pravem času vse v redu. »Danes zvečer naj večerja z nami, tudi me ženske bi ga imele rade nekaj časa v svoji bližini.«

Brat se ji nasmeji in reče: »Le skrb za to, draga sestra. Gotovo reče teta; če prične zopet delo v pisarni, ga lahko zaman prosimo, da se za kratek čas odtegne od dela.«

Medtem je iskala Sabina med svojo ropotijo ter nadevala na roke sluge celo vrsto zavojčkov in se vedno ozirala po dvorišču, pričakujoč trenutka, ko se bodo podali gospodje iz dvorišnega poslopja v pisarno. Končno smukne neopaženo v Antonovo sobo. Naglo pogleda še enkrat blazinico na divanu, katero je naredila za odsot-

nega Antona, ter popravi cvetlice v lepi cvetlični vazi. Pri tem slučajno pogleda na stene Antonove sobe kjer je visela še ona podoba, ki jo je naredil kmalu nato, ko je vstopil v službo, ter na dragoceno preprogo, ki jo je še Fink daroval Antonu. Odkar je stanoval v isti sobi oni drugi, radi katerega se je ogibala sobe, je bilo danes prvič, da je zopet stopila v njo. Kje živi sedaj? Zdelo se ji je, da je že leta in leta ločena od njega, in spomin nanj ji je bil kakor spomin na težke sanje. Odkritemu možakarju, ki stanuje od tedaj v tej sobi, lahko odkrito pove, kako drag in ljub ji je postal, ter z veseljem lahko pričakuje trenutka, ko se mu bo zahvalila za vse, kar je storil za njenega brata.

»Sabina!« pokliče teta prestrašeno med vrati. Tudi njo je vleklo v sobo svojega omiznega soseda.

»Kaj ti je?« pravi Sabina ter se ozre po prestrašeni teti.

»Ti lepi, vezeni zastori vendar ne spadajo sem, temveč v zadnjo sobo.«

»Kar pusti jih, naj le visel!« odgovori smehljaje Sabina.

(Dalej sledi.)

Skrčitev obrata Danubius na Madžarskem. — Ravnateljstvo podjetij »Ganz-Danubius« je pod pritiskom neugodnih gospodarskih razmer sklenilo, da izvede znatno redukcijo obratovanja in redukcijo števila delavcev. V nekaterih obratih tega podjetja bo znašala redukcija 50%. Poleg večjih redukcij delavstva se bo reduciralo delovni čas, in sicer na samo 4 delovne dni v tednu. Podjetja niso mogla dosedaj dobiti večjih naročil iz inozemstva. Pogajalo se je za večje naročilo v Bolgariji, vendar pa se je nameravalo naročilo oddalo češkoslovaškim podjetjem.

Denarstvo.

Izvoz valut. Generalni inspektorat finančnega ministrstva je izdal na vse območja carinarnice naredbo, po kateri ni potrebno zahtevati od oseb, ki potujejo v inozemstvo specialnega dovoljenja Generalnega inspektorata za izvoz valut v inozemstvo. Znesek valute, ki se izvaža, mora biti vnešen v potni list s strani pooblaščenca banke.

Krah avstrijske »Kaufmännische Bank«. »Österr. Kaufmännische Bank«, ki se je ustanovila lanske leto z delniško glavnico 9 1/2 milijard aK, stoji pred polomom. Stanje vlog znaša približno 40 milijard. Med odprtimi postavkami banke stoji osobito zanimiva postavka v iznosu 3 do 4 milijarde za plačo lastnih uradnikov. Banka je namreč svoječasno otvorila lastnim uradnikom račune v svrhu borznih spekulacij.

Financiranje češke sladkorne kampanje potom angleškega kapitala. Predsednik Živnostenske banke je potoval v London v svrhu pogajanj z angleškimi denarnimi skupinami glede večjega posojila v funtih v svrhu financiranja češkoslovaške sladkorne kampanje. Tudi neki drugi denarni zavod je pred tednom dobil pri angleških bankah večje posojilo v iznosu enega milijona funtov sterlingov za financiranje sladkornih tovarn, ki spadajo v njegov konzorcij. Sprva se je govorilo da je misija predsednika Živnostenske banke bila brezuspešna, vendar pa piše sedaj »Prager Presse«, da so pregovori uspešno končali in da je financiranje zajamčeno.

Odložena emisija šilingov v Avstriji. Po poročilih avstrijske Narodne banke je emisija šilingov, vsled pasivne rezistence delavstva, katerim ni mogla država povečati dnevnic, odložena. Država je tudi uvidela, da bi bila emisija novega srebrnega denarja še prerana.

Povišanje diskonta pri Bolgarski narodni banki. Bolgarska narodna banka je povišala diskont za obične kredite od 9 na 10%, za lombardne kredite pa od 10 na 11%.

Davki in takse.

Izterjavanje davkov. Gremij trgovcev v Ljubljani razglasa, da je na intervencijo Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, delegacija ministrstva financ omilila postopanje glede izterjavanja predpisanih davkov na dohodnini in so tozadavne informacije vsem članom v gremijalni pisarni na razpolago, na kar se opozarjajo vsi člani.

Promet.

Uvedba novih tovarnih listov. Kakor se službeno razglasa, se s 1. avgustom t. l. zviša cena tovarnih listov od 1 na 5.50 Din. Tovorni listi stare izdaje se v roku 90 dni lahko zamenjajo. Zamenjava se vrši na ta način, da se za vsake 5 tovarnih listov stare izdaje da po 1 novi z doplačilom 50 para za 1 komad.

Svoboden tranzit jugoslovanskega blaga v Madžarski. Izza 20. t. m. naprej je, kakor poročajo iz Budimpešte, po sporazumu z Jugoslavijo, ves tranzitni promet iz Jugoslavije in za Jugoslavijo preko Madžarske osvobojen od carine in takse.

Radio-telefonija na češkoslovaških železnicah. — Češkoslovaško prometno ministrstvo zasleduje z velikim interesom poizkuse za uvedbo radio-telefonije in radio-brzovanja pri železniških brzovlakih v inozemstvu, osobito pri važnih mednarodnih brzovlakih, in se, kakor poročajo »Lid. Noviny«, še pripravlja, da se podvzamejo slični poizkusi na nekaterih brzovlakih praške železniške direkcije. Prvi poizkusi se imajo vršiti že prihodnje dni na progi Plzn—Praga in Praga—Budjejevice.

Strokovno šolstvo.

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra 1924 (ponedeljek) Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Sprejme se tudi nekaj ekstermistov. Oskrbnina za redne (privatne) učence v zavodu znaša do preklica mesečno samo 75 dinarjev, kakor sedaj v srbskih kmetijskih šolah, dokler ministrstvo za kmetijstvo ne ukrene drugače; sinovi ubožnih kmetovalcev so pa tudi te oskrbnine oproščeni v celoti ali do polovice ter se imenujejo potem državni učenci (štipendisti). Prošnje za sprejem je pošiljati direktrici drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 20. avgusta t. l. Kako se prošnja napravi, odnosno opremi in vsi drugi splošni ter podrobni pogoji za sprejem učencev so točno razvidni iz tiskanega prospekta (uredbe s programom), katera tiskovina se pošlje vsakemu zanimancu proti plačilu 5 Din v gotovini. Nje takojšnja nabava se nujno priporoča.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v okolici Maribor naznanja vsem članom, da se vrši v nedeljo, dne 27. julija ob pol 14. uri v gostilni Kramberger v Krčevini redni letni občni zbor. — Opozarjajo se vsi člani, da se zanesljivo udeležijo.

Franjo Resnik, t. č. načelnik.

Posredovalnica za službe Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani ima vedno na razpolago vse vrste trgovskega personala in posluje za poselstve brezplačno. Vse gg. trgovce, kakor tudi ostale podjetnike prosimo, da pri njih izpraznjena mesta vedno prijavljajo na naslov: Posredovalnica Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani (telefon št. 552).

Razno.

Ljubljanski gremijalni načelnik pri velikem županu in ravnatelju železnice. Načelnik ljubljanskega gremija g. F. S. Stupica se je nedavno predstavil vel. županu g. dr. V. Baltiču, da mu tolmači želje ljubljanskega trgovstva. Gospod veliki župan je pokazal izredno zanimanje za težnje ljubljanskega trgovstva ter zagotovil, da bo željam trgovcev, kolikor bo v njegovi moči, vedno rad ustregel. Tudi je načelnik Stupica posetil novoimenovanega ravnatelja državnih železnic g. dr. Borkota, da mu ob njegovem imenovanju v imenu ljubljanskega trgovstva čestita. Obenem mu je poročal o vseh težavah, ki jih imajo ljubljanski trgovci v prometnem oziru ter ga prosil, da tem težkočam po možnosti odpomore. Ravnatelj g. dr. Borko je obljubil vsestransko podporo in zagotovil, da bo šel vedno na roko stremljenju ljubljanskega gremija za ublažitev prometnih kalamitet. Prosil je načelnika gospoda Stupica, da izrazi vsem trgovcem njegovo najtoplejšo zahvalo za častitke ter da naj bo tolmač njegove iskrene naklonjenosti.

Pred vpostavitvijo rusko-francoskih odnosov. — Agencija »Rosta« poroča: Francoski ministrski predsednik Herriot je poslal Čičerinu brzojavko, kjer mu sporoča, da je na seji francoske vlade izdal svojo namero za čimprejšnjo vzpostavitev rednih odnosov med Rusijo in Francijo. V tem pričakovanju — pravi Herriot — sem odredil, da se imajo dovoljevati potni listi tistim ruskim državljanom, ki želijo priti v Francijo. Medtem pa odrekajo sovjetska oblastva vizum Francozom, ki bi se radi podali v Rusijo, kakor je med drugim rusko poslanstvo v Londonu nedavno preklicalo potna dovoljenja nekemu zastopniku francoske petrolejske družbe in to na izrecna navodila sovjetske vlade. Želim, da bi ruska vlada izdala ukrepe podobne mojim ter tako olajšala rešitev vprašanja, ki ga hočem vzeti v pretres takoj po konferenci.

Letina krompirja v naši državi. Po službenih podatkih ministrstva za poljedelstvo in vode bo letošnji pridelek krompirja v naši državi prekoračil lanskega. Računa se, da bo mogoče izvoziti iz cele države okrog 1200 vagonov krompirja.

Vzorčni sejem v Napolju. VI. Mednarodni sejem vzorcev v Napolju se vrši letos od 16. do 30. septembra.

Letina sladkorne pese v Vojvodini. Kakor poročajo iz Novega Sada, bo letošnja letina sladkorne pese v Vojvodini dala po službenih podatkih rekordne rezultate. Računa se, da bo znašal pridelek okoli 70.000 vagonov.

IV. Iztočni velesejem v Lvovu. V Lvovu se vrši IV. Iztočni velesejem in prva splošna poljedelska razstava od 5. do 15. septembra t. l. Informacije daje: Centralni biro, Lwow, Jagiellonska št. 1.

Uvedba deseturnega delavnika na Poljskem. V smislu sporazuma med strokovnimi zvezami delavcev, veleindustrijalci in vlado, se je uvedel v poljski Gornji Šleziji v vseh železarnah in cinkarnah deseturni delavnik. Po sporazumu se je obrat v vseh podjetjih popolnoma vzpostavil.

Mednarodni kongres za znanstveno analizo dela. V Pragi se je v nedeljo ob 10.30 otvoril mednarodni kongres za znanstveno analizo dela. Kongres, katerega so se udeležili zastopniki različnih narodov, je izredne socialne in gospodarskopolitične važnosti, ker bo v glavnem obravnaval probleme človeka kot delovni faktor. Vprašanje produktivnega intenzivnega dela, smotrenega varčevanja, bo tvorilo glavne razpravne predmete na tem kongresu. Kongres se vrši od 20. do 24. julija pod protektoratom prezidenta češkoslovaške republike Masaryka. Pobuda za idejo mednarodnega kongresa za znanstveno analizo dela je prišla iz Amerike. Ing. L. W. Wallace, tajnik Zveze ameriških inženerskih organizacij, je natančno izdelal načrt za kongres. Pri kongresu v Pragi bo tudi prisostvovalo nebroj organiziranih inženjerjev iz Amerike in zastopnikov inženjskih korporacij.

Brezposelnost v Angliji. Število brezposelnih v Angliji je znašalo dne 30. junija t. l. 1.009.100 in se je potemtakem zmanjšalo za 4282 napram stanju v preteklem tednu.

Največja hiša na svetu. Med cestama Broadway in Barlay v New Yorku se nahaja »Gigantic House«, ki je največja hiša na svetu in ki predstavlja po našem naziranju malo mesto. Na 50/66 m širokodolgemu prostoru so ameriški arhitekti sezidali iz jekla, betona in iz terrakota (žgane zemlje) velikansko poslopje, ki tehta 255.000 ton, ki vsebuje 55 nadstropij in se dviga 265 metrov visoko. Temelj te velikanske in visoko v nebo dvigajoče se zgradbe je jako soliden. Woolworth-Buiding — tako je njegovo ime — stoji na skalah, in sicer je 45 podnožkov, na kateri stoji to velikansko poslopje, 45 metrov globoko v skali vsekanih. Najzanimivejše razen razgleda raz stolp, s katerega se vidi po celem New Yorku, je pa promet. Tu obstoja res pravi sistem kolodvorov, na vse strani raztezajočih se prometnih žil, vlakov za lokalni, srednji in daljnji promet, brzovlakov, posebnih vlakov itd. Razloček je samo ta, da privozijo po železnicah vodoravno, tu pa navpično navzgor in navzdol. Tu se vozi vsaki dan 35.000 oseb na vse strani poslopja, tedaj čez 11 milijonov ljudi na leto. Glavna pošta v tem posloju odpravlja dnevno okoli 200.000 poštnih pošilk in na 2800 telefonih se odda in sprejme vsaki dan okoli 40.000 telefonskih govorov. Naprave za luč in moč od 2500 konjskih sil in 1500 kilowattov se nahajajo v pritličju v takozvanem »Underground«, kjer se nahaja tudi nebroj kilogramov premoga. Samo v različnih pisarnah tega poslopja služi 20.000 ljudi dnevno in 600 ljudi služi samo za njegovo opravo. Newyorški meščani so ponosni na to poslopje, to je za sedaj; kajti bogve, ali se ne bo sezidalo v tem mestu še kako poslopje, ki bo v visokosti prekorsilo stolp trgovske katedrale.

Kar ne veš, vprašaj Univerzalni Informativni biro »Argus«. Knez Mihailova ulica 35, tel. 6-25, Beograd (Pasaž Akademije Nauka).

Časnikarstvo v New Yorku. V New Yorku izhaja dvakrat več tujejezičnih nego angleških časopisov. Naklada tujejezičnih dnevnikov znaša skoro 1 milijon izvodov. Na prvem mestu stojijo židovski listi, katerih je pet, z dnevno naklado 300.000 izvodov. Sledita dva italijanska lista s 175.000 izvodov in 3 nemški s 110.000 izvodov, 2 ruska lista z nad 72.000 čitalci in dva grška z nad 55.000. V slovenskem, srbskem in hrvatskem jeziku izhaja 5 listov s celokupno naklado 55.000 izvodov. Sledita na to dva ogrska lista s 47.000 čitalci, 3 poljski s 26.000, 1 francoski 17.000, 1 češki 12.000

in 1 španski s 7000. Slednjič je omeniti tri arabske liste, ki imajo celokupno 9000 naročnikov.

Hmelj.

XII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. — Zatec, Č. S. R., dne 17. julija 1924. — Ko je kupčija več tednov počivala, je oživela ista zadnji teden zopet nekoliko in se je približno prodalo 30 stotov po 50 kg lanskega hmelja po 3950 do 4000 čK za 50 kg. Nizke cene je povzročilo upanje na dobro letino. — Naši hmeljski nasadi so prav lepi; 90% je lepih in prav lepih, 10% pa slabejših. Zadnji teden smo imeli nestanovitno vreme: vroče in hladno, noči so bile brez izjeme hladne — temperatura do +5° C. — Ker ima hmelj vseskozi redek cvet, se je upanje na prav dobro letino nekoliko zmanjšalo. Nujno bi rabili tople dneve, nekaj padavin in mlačne noči. Od vremna prihodnjih 10—14 dni je odvisna množina letošnje letine. Lansko množino bomo na vsak način precej prekorsili. — »Saazer Hopfen- und Bräuer-Zeitung«.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (22. t. m.). Pšenica: baška, stara 350—355; nova 340—350; nova za avgust 350. Oves: baški 290—300. Turšica: za julij in avgust 256—257.5. Ječmen: baški 260—265. Moka: baza »0« 525—550. Otrobi: pšenični 200—205. Skupni promet 95 vagonov, od tega 66 pšenice, 1 ovsa in 28 turšice. Tendencia čvrstejša.

Trg s semenjem. Tendencia na tržišču s semenjem je precej prijazna. Večje povpraševanje je po deteljnem semenju, ajdi, prosu in sirku. Cene prosu in sirku so poskočile. Prošli teden so notirali: rdeča detelja nova 18 do 20, stara 15 do 16, ajda 6, proso 6 do 7, sirk 7 do 8 Din za kg.

Mariborski živinski sejem dne 22. julija. Prignalo se je 6 konj, 19 bikov, 246 volov, 483 krav in 16 telet, skupaj 720 komadov. Cene za 1 kg žive teže so bile: Za debele vole 13.25—14 Din, poldebele vole 11.50—12.50, plemenske vole 10 do 11.50, za bike za klanje 10—12.25, klavne krave debele 11.50—12.25, plemenske krave 10—11, krave za klobasarje 7.50—8.50, molzne krave 9—11, breje krave 9—11, mlado živino 10—12. Cene mesu: volovsko meso I. 25—27, II. 22 do 24, meso bikov, krav in telic 19—21, telečje meso I. 25—28, II. 21—24. Svinjsko meso 22.50—35 Din za kg. V mestni mesnici se je prodajalo goveje meso po 19—22 Din za kg.

Sadje. (Maribor 22. julija). Dne 22. t. m. se je prineslo na mariborski trg izvanredno mnogo sadja, toda kljub temu se cene niso znižale, temveč za nekatere vrste sadja še zvišale. Tudi jabolk je od dne do dne več na trgu, pa tudi te so še drage, kajti danes se jih pod 8 Din za 1 kg ni dobilo. Vsekako pa so borovnice postale cenejše, kajti prodajajo jih že po 2 do 3 Din liter — to je pa zato, ker borovnic je letos v teh krajih res obilno.

Trg z usnjem in surovimi kožami (22. julija). Cene surovim kožam so dalje oslabele. V Zagrebu so zadnje dni dosegle nastopne cene: goveje kože do 30 kilogramov 14.50, preko 30 kg 17 Din za kg. Zanimanja za telečje kože ni. Naše cene so že nad avstrijsko in celo nad ameriško pariteto. — Cene izdelanega usnja so pod pritiskom cenenege uvoza iz Avstrije. Produkcija usnja je v Avstriji zato tako cenena, ker so tudi surove kože v Avstriji znatno pod našimi cenami. V prošlem tednu so notirali: vache-krupni težki 78 do 82, lahki 72 do 76; vache-polovice težke 66 do 70, lahke 60 do 62; notranji podplati 62 do 65; vratovi 42 do 44; averni 32 do 33; kravje usnje rjavo 100 do 105, črno 95 do 100 Din za kg; goveji boks 18 do 20; pitlingi 20 do 22; boxcalf 25 do 27; konjski boks 15 do 17 Din za kvadratni čevlj.

Dunajski svinjski sejem (22. t. m.) Dogon 8820; od tega 1197 iz Jugoslavije. Notirajo za kg žive teže: debele svinje 19.000—21.000, mesnate 21.000—24.000 avstr. kron.

Cene za kurivo v Mariboru. 1 m³ trdih drv 200, mehkih 175; 1 q premoga trboveljskega 42—45, velenjskega 27—30; 1 kg oglja 1.50—2; 1 kg koksa 1—2; 1 liter petroleja 7, 1 liter bencina 18; 1 kg karbida 6.50; 1 kg sveč 20 Din.

Cene za zelenjavo na mariborskem trgu. 1 kg solate glavne 1—1.50, štrucate 1, endivije —.50—1; glava zelja zgodnjega 1—3; karfirole 3—12; kupček špinade —.25; 1 kg paradižnikov 12; 1 kg kumare 1—4; 1 komad buč jedilnih 1 do 5; kupček graha v stročju 1; 1 liter luščenega graha 5—7; kupček fižola v stročju 1; šopek peteršilja —.25; 1 kg čebule 5; 1 kg česna 10; 1 kg kolerab podzemljic —.50; 1 kg krompirja zgodnjega 1.50—3, poznega 1.50 Din.

Perutnina na mariborskem trgu. 1 piščane majhen 10, večji 25; kokoš 37.50 do 50; raca 45; gos 65; domač zajec majhen 15, večji 50 Din.

Cene za mleko, maslo, sir in jajca na mariborskem trgu. Liter mleka 3—3.50; smetane 12—16; 1 kg surovega masla 42, kuhanega 50; 1 kg emendolskega sira 150, polemendolskega 70, trapistnega 30—35, grojskega 35, tilsitskega 35, parmezana 150; 1 komad sirčka 5—9; 1 jajce 1.25—1.50 Din.

Špecerijsko blago na trgu v Mariboru. Kava (1 kg) I. 70—75, II. 40—60; pražena I. 70—100, II. 48—50; sol 4; poper cel 35—40, mlet 37.50—45; paprika 100; testenine 12—20; sladkor v prahu 22; v kristalu 19.50, v kockah 22; kvas 35; škrob pšenični 20, rižev 30; riž 6.50 do 12.50; kis navaden (liter) 2, vinski 3; olje namizno 30, bučno 34; milo 18 do 20 dinarjev za kilogram.

Žito na trgu v Mariboru. (Din za kg). Pšenica 3.50; rž 3; ječmen 3; oves 2.75; koruza 3; proso 4; ajda 2, fižol 5—7; leča 14.

Državna borza dela v Mariboru. Od 13. do 19. julija t. l. je bilo pri tej borzi 114 prostih mest pripravljenih, 170 oseb je iskalo dela, v 54 slučajih je borza posredovala uspešno in 9 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 19. julija t. l. pa je bilo pri tej borzi 4462 prostih mest pripravljenih, 5973 oseb je iskalo dela, v 2174 slučajih je posredovala borza uspešno in 1157 oseb je odpotovalo. — Delo iščejo: 3 gospodinje, 8 viničarjev, 2 oskrbnika, 2 ekonoma, 2 šafarja, 40 hlapcev, 2 rudarja, 1 vrtnar, 1 kamnosek, 9 podkovskih kovačev, 1 kotlar, 2 železostugarja, 3 kleparji, 6 strojnih ključavničarjev, 9 mehanikov, 2 izdelovalca godal, 2 delovodji pri pilarni, 7 mizarjev, 1 kolar, 2 sodarja, 1 sedlar, 1 vrvar, 1 tapetnik, 20 krojačev in šivilj, 2 šteparici vrhnih delov čevljev, 1 modistka, 9 peric, 20 čevljarjev, 2 brivca, 4 mlinarji, 14 pekovi, 2 slaščičarja, 4 mesarji, 20 natakharjev in natakharic, 2 zidarja, 2 slikarja, 1 tesar, 4 strojniki, 14 slug, 15 trg. pomočnikov in pomočnic, 5 kontorist, 75 tovarniških in pomožnih delavcev in delavk, 1 šofer, 2 hišnika, 32 pisarniških moči, 2 stražnika, 98 kuharic, služkinj, sobaric, 1 varuška k novorojenčku, izkušena, 13 vzgojiteljic. — Delo je na razpolago: 26 hlapcem in deklam, 3 viničarjem, 50 rudarjem, 2 vrtnarjem, 2 kamnosekom, 1 livarskemu delovodji, 1 kovaču za kose, 1 monterju za inštalacijo, 1 žičarju, 1 kovotlačitelju, 3 izdelovalcem godal, 3 sodarjem, 2 pilarnarjem, 2 tapetnikoma, 1 slaščičarju, 2 fotografoma, 26 vajencem, 8 pomož. delavkam v opekarno, 9 šiviljam za obleko in perilo, 2 ženskama za falcanje papirja v

knjigovznico, 3 ženskam za pakanje jajc, 3 gospodinjam, 2 pericama v hotel v kopališče, 2 vzgojiteljicama, 1 natakharici, 111 kuharicam, služkinjam, sobaricam, varuškam, postrežnicam.

Dobava, prodaja.

Dobava raznega materiala. — Pri smodnišnici v Kamniku se bo vršila dne 2. avgusta t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave dekstrina, mila, špirta, kovinastih kroglic in medenih vijakov.

Dobava žarnic. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 11. avgusta t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave večje količane žarnic.

Dobava žarnic. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 11. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave 6150 žarnic.

Dobava ovsa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 13. avgusta t. l. direktna pogodba za dobavo 1.000.000 kg ovsa.

Dobava košar. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 12. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave 2000 košar za prevoz itd.

Dobava mesa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 28. julija t. l. direktna pogodba za dobavo mesa za ljubljansko garnizijo.

Prodaja odpadkov od stekla. Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu bo prodalo dne 12. avgusta t. l. 8000 kg odpadkov od stekla.

Prodaja neporabnih vreč. V Savskem intendantskem slagališču v Zagrebu se bo vršila dne 12. avgusta t. l. prodaja neporabnih vreč.

Dobava sena. Pri komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 12. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave 2.250.000 kg prešanega sena.

Oddaja zemeljskih del za razširjenje postaje Brod. Pri ravnateljstvu v Subotici se bo vršila dne 9. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede oddaje zemeljskih del za razširjenje postaje Brod.

Oddaja gradbenih del. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 9. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede oddaje gradbenih del.

Dobava raznega materiala. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 9. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega materiala (kemikalij, mila, metel itd.)

Dobava kartona. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 10. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave 60.000 kg belega kartona.

Prodaja starega papirja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici bo prodalo na ponovni dražbi star papir iz svojega skladišča v Subotici.

Prodaja lesa. Šumska uprava v Srednjem pri Sarajevu bo prodala dne 31. julija t. l. okoli 9000 m³ poškodovanega lesa na panju.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

v Ljubljani.

STANJE VLOŽENEGA DENARJA preko 90 milijonov dinarjev ali 360 milijonov kron.

SPREJEMA VLOGE na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLAČUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladostnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen,

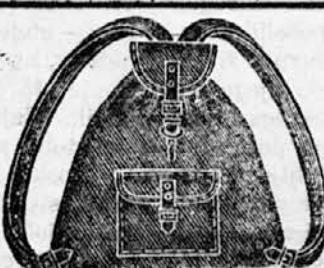
Nenadkriljivo

ni nič na svetu; pač pa je priznano, da je naša prava domača

Kolinska cikorija

izredno dobre kakovosti. Posebno sedaj po novi rekonstrukciji tovarne zamore postreči svojim cenjenim odjemalcem vedno kulantno in hitro s prvovrstnim blagom pod zelo ugodnimi cenami.

Vse trgovce in sotrudnike prosimo za podporo domačega podjetja.

Nahrbtnike in naramnice

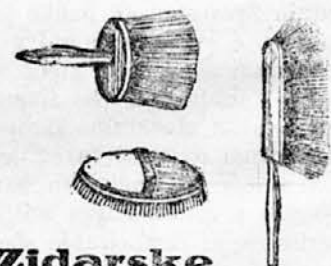
lasnega proizvoda oddaja na veliko 30% ceneje kot iz inozemstva

IVAN SAVNIK - KRANJ

Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci!

Vzorčni veleposoj v Ljubljani Pav. H 327.

Zidarske in slikarske čopiče, vsakovrstne ščetke

ter razna omela nudi

Tovarna ščetk in čopičev

A. REBOLJ

Medvode

Preska 32, (Slovenija)

Edini tihi pisalni stroj z omejeno trpežnostjo

L. C. SMITH & BROS, Mod. 8

brez najmanjšega ropota, ker so vsi tečaji na krogličnih ležajih.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Malinovec

pristen, naraven

1 kg 20 dinarjev

nudi

lekarna d. G. Piccoli v Ljubljani.

Deklica s trgovsko šolo

želi službe v eni ali drugi pisarni. Naslov: Marija Gorenšek, Frankovo pri Celju, pošta Vojnik.

Tančica za krste

okrasni, mrtvaški čevlji, žepni robci, razni frakovi, vezena, čipke, nogavice, otroške čepice, sukanec, modere, vilice in verige, vezalke, pavola kvačkanec D. M. C., preja za vezanje, elastika, podpečniki »Eterna« in razni gumbi vedno v veliki izbiri pri trdnosti

Osvold Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,

Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Adler za redbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamesne dele za vse sisteme. En gros!

Dalmatinski la Portland cement svetovne znamke

„SALONA“ (Tour)

nudi po najnižji dnevni ceni promptno tvornica „Split“ del. dr. za cement Portland iz skladišča v Ljubljani, Aleksandrova cesta šte. 12.

Prislopažje kot član k društvu TRGOVSKA AKADEMIJA

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo

in mlin da dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

TISKARNA „MERKUR“

Trg.-Ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica

št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552

Račun pri pošti, ček. zavažu

št. 13.108

JUGOEKSIM

Trgovska družba. Vekoslav Pelc & dr.

Eksport LJUBLJANA Import

Vegova ulica 8

Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga

mlina „UNION“ Osijek

TRGOVINA

špecerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom, izdelki, poljedelni pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno